

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	21 april 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0678	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82473404	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	12 april 2022	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Waardsedijk 133-135 in Snelrewaard

Op 12 april 2022 hebben wij uw hernieuwde aanvraag ontvangen. U heeft opnieuw ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. namens De Woningraat, voor de locatie Waardsedijk 133-135 in Snelrewaard (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0678.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede en vierde lid, van de wet voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus.
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 januari 2023.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het slopen van de twee-onder-één-kap woningen binnen het plangebied. Ook de vegetatie rondom de woningen wordt verwijderd. Na de sloop zal de kavel openbaar verkocht worden. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede en vierde lid en 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 augustus 2021 tot en met 1 januari 2023.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

III. Procedure

U heeft eerder voor hetzelfde plangebied een aanvraag bij ons ingediend die bij ons geregistreerd stond onder zaaknummer Z-WNB-RI-REG-2021-0214, waarbij wij de eerste aanvraag hebben afgewezen. Naar aanleiding van aanvullende gegevens die naar voren kwamen in de bezwaarprocedure kunnen wij nu een positief besluit nemen op uw nieuwe aanvraag. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

IV. Toetsingskader

De huismus en gewone dwergvleermuis zijn respectievelijk beschermd op grond van artikel 3.1 en 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep.

Locatie

U geeft hierover het volgende aan:

"Het project voorziet in de sloop van de bestaande woningvoorraad van De Woningraat, die zich in een slechte staat bevinden. Het project kan derhalve niet op een andere locatie uitgevoerd worden. Uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zal ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten veroorzaken. Bekend is immers dat huismussen en vleermuizen in vergelijkbare aantallen in andere woningen en gebouwen in de steden en dorpen voorkomen."

Planning

U geeft hierover het volgende aan:

"Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ter zake kundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen ingecalculereerd wordt."

Ecologische afweging

U geeft hierover het volgende aan:

"Bij de uitvoering van het project zal steeds rekening gehouden worden met de aangetroffen soorten. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige van Bureau Viridis. Deze ter zake kundige stelt voorafgaand de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol op als vermeld in de mitigerende maatregelen (paragraaf 2.1). Het ecologisch werkprotocol is leidend voor de planning van de werkzaamheden. Er zal zo min mogelijk in de kwetsbare perioden gewerkt worden. De juiste mitigerende maatregelen zullen uitgevoerd worden zodat negatieve effecten zoveel als mogelijk worden voorkomen. Na uitvoering van de werkzaamheden is het gebied wederom geschikt voor de nu aanwezige soorten."

Alternatieve wijze van uitvoering

Uit het funderingsonderzoek van bbci Frijwijk uit oktober 2019 is gebleken dat de (gezamenlijke) fundering van de woningen Waardsedijk 133 en 135, een twee-onder-een-kap in zeer slechte staat verkeerd en op korte termijn werkzaamheden noodzakelijk zijn. In de huidige staat is de woning met huisnummer 133 niet meer verhuurbaar. Op basis van een lonendheidsberekening blijkt dat het herstellen van de fundering van de woningen door middel van stabiliseren of opvijzelen om de woningen aan de verhuurstandaarden van deze tijd laten voldoen meer kost dan er over de verwachte verdere levensduur van de woning aan verhuurinkomsten binnen komt.

Bij het herstellen van de woningen en verder opknappen om ze aan de huidige woonstandaarden te laten voldoen zouden de verblijfplaatsen in de woningen ook verdwijnen door de verduurzamingwerkzaamheden.

Het is voor de Woningraat niet mogelijk om zelf nieuwbouw te realiseren op de planlocatie, omdat de bouwkosten per woning hoger zijn dan in een sociale huursituatie mogelijk is. Daarmee is de sloop en verkoop van de kavel voor nieuwbouw door de koper van de kavel de enige haalbare mogelijkheid voor de Woningraat.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. Met de lonendheidsberekening is voldoende aangetoond dat het behoud van de woningen geen mogelijkheid is. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid"*. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"*. In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

"De woning Waardsedijk 133 te Snelrewaard is door huuropzegging leeg gekomen. De woning is met name op de hoek aan voorzijde scheefgezaakt, dusdanig dat dit niet alleen zichtbaar maar ook voelbaar is binnen de woning. De woning, die nu leegstaat, kan derhalve niet zomaar weer worden verhuurd. De woning is van het type twee onder één kap. De woning dateert uit de jaren 50 en is in 1997 opgeknapt. De naast gelegen woning is Waardsedijk 135 en is ook in eigendom van De Woningraat. Uit het funderingsonderzoek (2019) blijkt de woning als onvoldoende – slecht wordt beoordeeld. Binnen 1 – 3 jaar dienen er maatregelen genomen te worden om verdere verzakking te voorkomen. Ook de fundering van de naastgelegen woning (nummer 135) moet worden gestabiliseerd of opgevijseld. De kosten van stabiliseren, opvijselen of sloop-nieuwbouw worden door De Woningraat als te hoog beoordeeld, waardoor de keus voor sloop en verkoop van het perceel de enige realistische optie is. Er zal dan ook geen sprake meer zijn van sociale huurwoningen."

"De Woningraat voorgestane ingreep, namelijk het slopen van de Woningen én het verkopen van het perceel grond aan een derde partij teneinde daar (energiezuinige) nieuwbouw te kunnen (laten) realiseren, bijdraagt aan de verbetering van de volksgezondheid. Om de nationale en internationale doelstellingen met betrekking tot het tegengaan van klimaatverandering te kunnen bereiken, is verduurzaming van het woningbestand (in geheel Nederland) noodzakelijk. Het realiseren van nieuwbouw op de locatie zorgt voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen, hetgeen leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Daarmee is de versterking van de nestplaatsen en het mogelijk doden van de diersoorten noodzakelijk in het belang van de volksgezondheid."

Uit het "Funderingsonderzoek 19-0193 Waardsedijk 133, Oudewater" door bbci Friwijk van oktober 2019 is inderdaad gebleken dat er sprake is van slechte staat van de fundering van de woning op Waardsedijk 133 waarbij op korte termijn maatregelen getroffen moeten worden. Uit de "Notitie sloop en verkoop Waardsedijk" en "Lonendheidsberekening" is inderdaad gebleken dat het economisch niet haalbaar is voor De Woningraat om een andere optie dan sloop van de woningen en verkoop van de kavel te kiezen. Er is door de directie van de Woningraat de garantie gegeven dat er bij de verkoop van de kavel opgelegd wordt dat er duurzame nieuwbouw moet plaatsvinden in het plangebied.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk *"volksgezondheid"* en *"dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"*. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Huisumus

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een nestplaats vastgesteld aan de achterzijde van huisnummer 133 in het midden onder het dak. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een zomerverblijfplaats vastgesteld bij de woning op huisnummer 135. De invliegopening bevindt zich onder de dakrand aan de kopse kant van de woning. Ook is er een baltsterritorium vastgesteld rondom huisnummer 135 en 132. Het is aannemelijk dat dit om dezelfde verblijfplaats gaat die dus jaarrond gebruikt wordt. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Huismus

U geeft het volgende aan over de staat van instandhouding:

"Landelijk

De huismus is een algemeen voorkomende vogelsoort. Met name rond bebouwing wordt deze soort veelvuldig aangetroffen. Het aantal broedparen in Nederland wordt geschat op 600.000 tot 1.000.000 (Sovon, 2018). Echter heeft de landelijke trend van huismus een achteruitgang aan van meer dan 50%. De instandhouding als broedvogel in Nederland is matig ongunstig (sovon.nl). De huismus is tevens opgenomen op de Rode Lijst broedvogels in de categorie 'gevoelig'."

"Regionaal en lokaal

De staat van instandhouding van de huismus in Oudewater is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. Gezien de aanwezigheid van bebouwing in omgeving en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt er vanuit gegaan dat de huismus hier een stabiele populatie heeft."

Gewone dwergvleermuis

U geeft het volgende aan over de staat van instandhouding:

"Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van o.a. de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste 4 jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2020). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig.

Regionaal en lokaal

De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in de gemeente Oudewater is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. Uit de gegevens van de NDFF zijn in de omgeving enkele waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis in de afgelopen 5 jaar verspreid in de gemeente (NDFF, 2021). Gezien de aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken van Oudewater wordt er vanuit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft."

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden wordt er één nestplaats van de huismus en een zomer- en paarverblijfplaats met mogelijke winterfunctie van de gewone dwergvleermuis vernield en wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Voor het creëren van alternatieve permanente verblijfplaatsen voor huismussen dienen de aangepaste vogelschroten op de vierde pannenrij geplaatst te worden in plaats van de tweede pannenrij die voorgesteld is in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan. Op deze manier worden er voldoende alternatieve verblijfplaatsen aangeboden.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 Voorschriften en bijlage 4 Voorgestelde maatregelen en moeten worden nageleefd.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Oudewater.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. Ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan van juli 2021 van Viridis (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

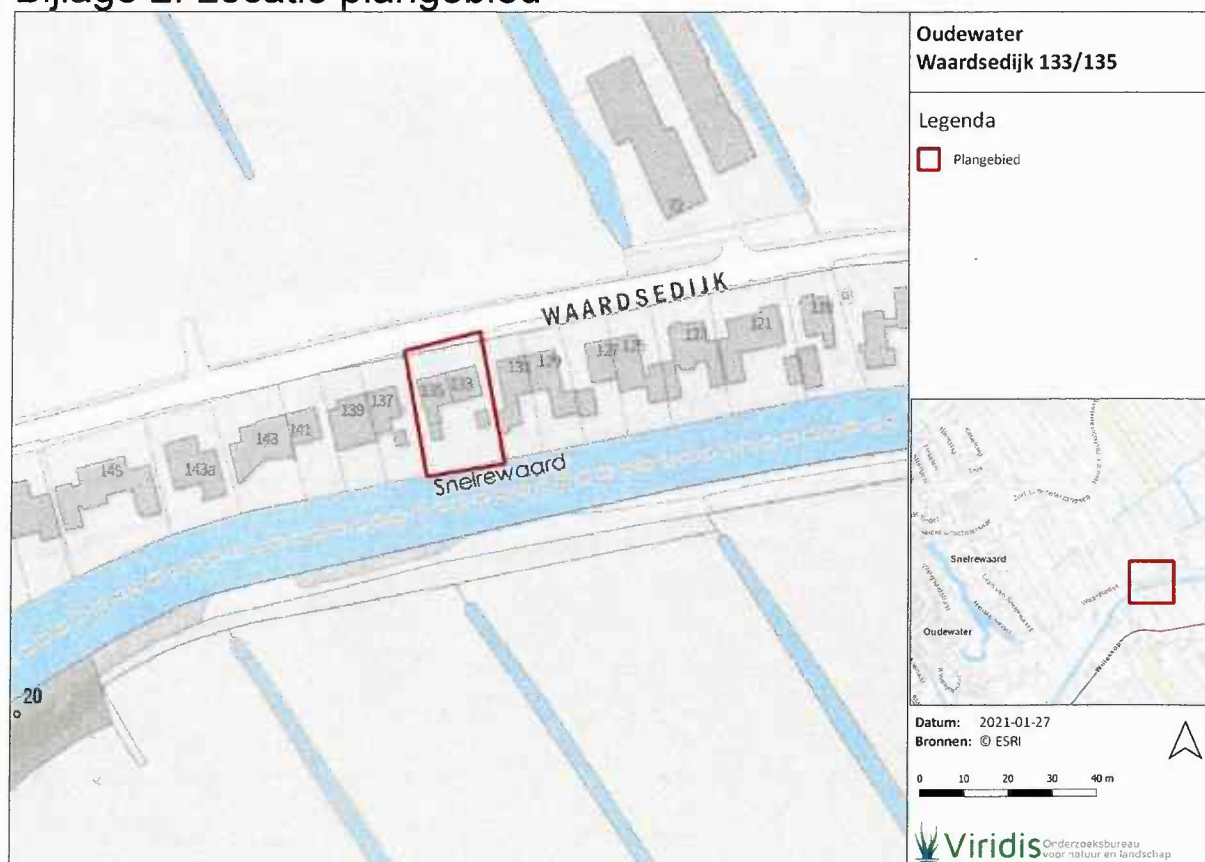
- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. Voor het creëren van alternatieve permanente verblijfplaatsen voor huismussen dienen de aangepaste vogelschroten op de vierde pannenrij geplaatst te worden in plaats van de tweede pannenrij die voorgesteld is in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan.
12. De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periodes van de huismus en de gewone dwergvleermuis.

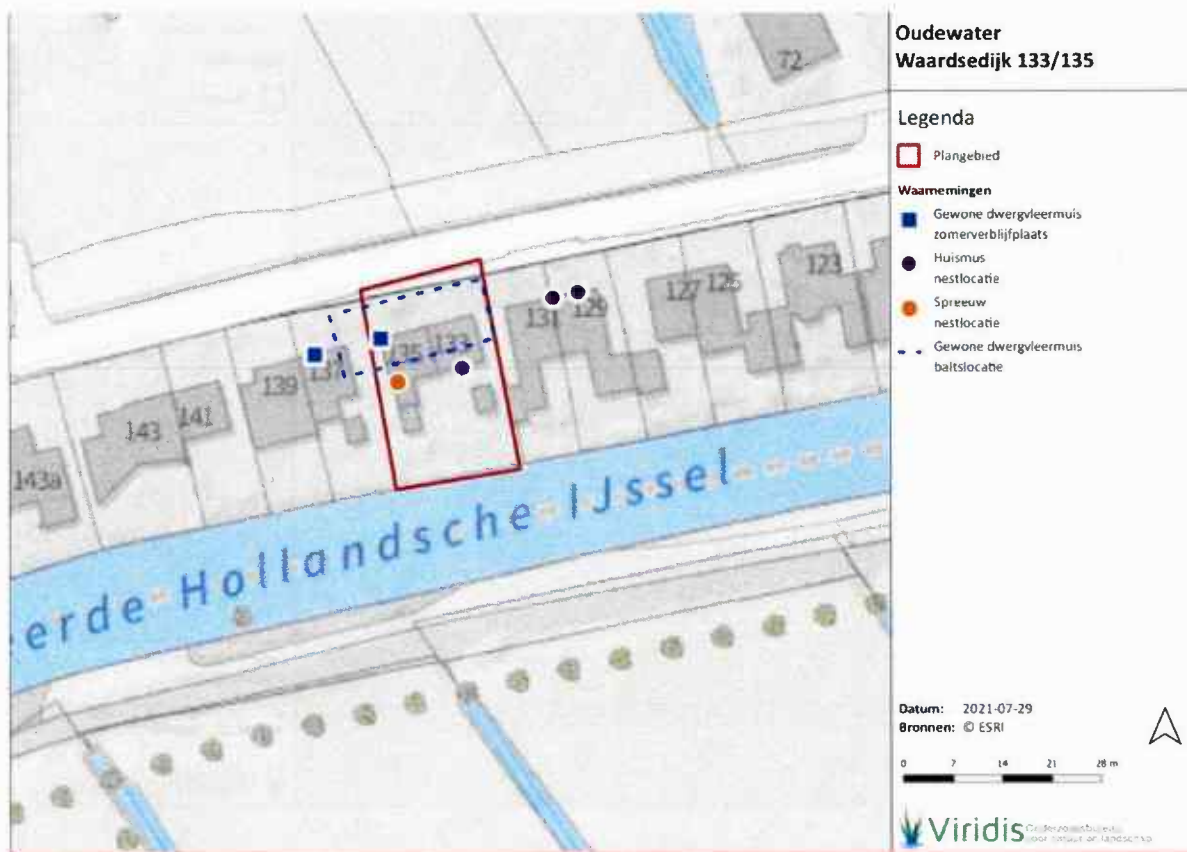
Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 1.1 | Resultatenkaart broedvogel- en vleermuisonderzoek (Buesink, 2021).

Bron "Activiteitenplan Woningcorporatie De Woningraat Waardsedijk 133 & 135 te Snelrewaard" van juli 2021 door Viridis

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Bron "Activiteitenplan Woningcorporatie De Woningraat Waardsedijk 133 & 135 te Snelrewaard" van juli 2021

2.1 Algemene maatregelen

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de algemene zorgverplichting opgenomen. In dit artikel is beschreven dat eenieder verplicht is om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De algemene zorgplicht geldt ten allen tijde bij het uitvoeren van werkzaamheden, ongeacht of deze te typeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud en ongeacht of er beschermde soorten aanwezig zijn. Dit laatste wil dus

zeggen dat ook als er geen beschermde soorten voorkomen de algemene zorgverplichting toch in acht genomen dient te worden. Hiervoor dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Deze algemene mitigerende maatregelen zijn onderstaand beschreven.

- De werkzaamheden dienen door een ter zake kundige ecooloog begeleid te worden. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de maatregelen op een juiste manier uitgevoerd worden en zo wordt er tevens invulling gegeven aan de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming). In Bijlage A is beschreven wat door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaan wordt onder een ter zake kundige;
- Er moet een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle te nemen maatregelen, worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de werklocatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn;
- Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. Mochten er zich gedurende de werkzaamheden ten aanzien van beschermde soorten onvoorziene omstandigheden voordoen, wordt direct contact opgenomen met de ter zake kundige ecooloog;
- Voor alle werkzaamheden bij de woningen geldt dat broedvogels in of om de woning (bijvoorbeeld in schoorsteen of in bomen en struiken behorende bij tuinen en gemeentelijke beplantingen) tot broeden kunnen komen. Deze vogelnesten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode;
- De broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd;
- Wanneer er geen vogels nestelen, kan er begonnen worden met de ingreep. Indien broedgevallen aanwezig zijn dient, in overleg met de ter zake kundige ecooloog, een andere periode voor de werkzaamheden vastgesteld te worden;
- Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van in gebruik zijnde nesten in de broed- en nestperiode. Voor permanent verlaten nestplaatsen geldt dit niet;
- Het is in dit kader aan te bevelen om de werkzaamheden voor zover dat mogelijk is buiten de broedperiode om uit te voeren;

2.2 Voorkomen van doden

In lid 1 van de artikelen 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming staat beschreven dat het verboden is om beschermde dieren opzettelijk te doden. Het uitvoeren van werkzaamheden en ruimtelijke ingrepen waarbij aanwezige dieren verwond of zelfs gedood kunnen worden houdt een overtreding van deze artikelen in. Het is daarom noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen om dit zo veel als mogelijk te voorkomen. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten *op korte termijn*, d.w.z. dat de maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel verminderen van effecten voorafgaande en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De maatregelen worden volgens een vast stramien uitgevoerd, conform de bestaande kennisdocumenten welk onderstaand toegelicht is.

Vleermuizen

- De woningen worden voorafgaande aan de sloopwerkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps'.
- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen, dus buiten winterrust en kraamperiode. D.w.z. dat deze geplaatst kunnen worden tussen 1 april t/m 1 mei en/of tussen 1 augustus t/m 1 november, zie Tabel 2.1.
- Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperatuur voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C is.
- Er wordt door een ter zake kundige ecooloog middels een in- of uitvliegcontrole gecontroleerd of de woningen, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog in gebruik zijn door vleermuizen.
- Als blijkt dat er geen vleermuizen aanwezig zijn in de woningen kunnen deze door de ecooloog worden vrijgegeven voor de sloopwerkzaamheden.

2.3 Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen

Het uitvoeren van werkzaamheden waarbij nestplaatsen van huismussen en verblijfplaatsen van vleermuizen, beschadigd of vernield worden, houdt een overtreding van Artikel 3.1, lid 4 en Artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming in. De aanwezige nestplaats van huismus en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis gaat door de sloopwerkzaamheden verloren. De functionaliteit zal, indien geen maatregelen genomen worden, verloren gaan. Het is daarom noodzakelijk om dit verlies van verblijfplaatsen te mitigeren. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten *op lange termijn*. Dat wil zeggen dat de mitigerende maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel verminderen van negatieve effecten op verblijfplaatsen, die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden vernietigd worden. Het aanbieden van de permanente alternatieve voorzieningen wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten voor huismus en gewone dwergvleermuis uitgevoerd. De maatregelen worden hieronder toegelicht.

Huisemus

- Er moeten minimaal 2 tijdelijke verblijfplaatsen voor huismussen worden aangeboden. Hiertoef worden er tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden op de woning:
 - Waardsedijk 137 te Snelrewaard
- De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen worden aan de kopse kant van de woning geplaatst (Afbeelding 2.1). Zie Bijlage C voor omschrijving en kaders voor het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen. De tijdelijke verblijfplaatsen worden in augustus 2021 geplaatst.
- Er moeten ook alternatieve permanente verblijfplaatsen voor huismussen worden aangeboden. Hiertoef wordt er maatwerk toegepast in de woning Waardsedijk 137 te Snelrewaard zodat deze geschikt worden voor vestiging van de huismus, ook de woningen waar nu geen huismussen broeden. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van aangepast vogelschroot. Het vogelschroot wordt op de tweede pannenrij geplaatst. In de huidige situatie is namelijk vogelschroot aanwezig in de woning van Waardsedijk 137. Het vogelschroot wordt aangepast in oktober. → **wijziging de vogelschroot moet op de vierde pannenrij geplaatst worden (zie voorschrift 12 ontheffing)**
- De woningen kunnen niet gesloopt worden als huismussen broeden, globaal van 1 maart t/m 31 augustus, zie Tabel 2.1.
- Indien het niet anders kan dan dat er in de broedperiode toch werkzaamheden plaatsvinden dienen voorafgaand aan de broedperiode alle nestlocaties ongeschikt gemaakt te worden.

Vleermuizen

- Bij de gewone dwergvleermuis worden minimaal met een factor 4 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd, die dezelfde functie kunnen vervullen als de paarverblijfplaats die verloren gaat.
- Alternatieve paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort.
- Er moeten minimaal 4 verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden, te weten 4 paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis.
- Het betreft hier 4 inbouwkasten van het type VMPPM1e verkrijgbaar via faunaprojecten.nl. Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de naastgelegen woning. Deze is ook in bezit van De Woningraat:
 - Waardsedijk 137 te Snelrewaard (twee te plaatsen inbouwstenen aan de kopse kant, één verblijfplaats aan de voorgevel en één verblijfplaats aan de achtergevel (zie ook afbeelding 2.1).
- Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening te worden gehouden met de gewenningsperiodes zoals vermeld in de kennisdocumenten. Dit houdt in dat:
 - Alternatieve paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis 6 maanden voorafgaand aan het paarseizoen geplaatst dienen te worden (15 februari) en de sloop van de woningen pas na afloop deze gewenningsperiode mag plaatsvinden.
 - Om aan de gewenningsperiode te voldoen zijn de inbouwstenen geplaatst op 11 februari 2021.

Tabel 2.1 | De kwetsbare periodes per soort(groep). In deze periode mogen er geen werkzaamheden plaatsvinden die negatieve invloed hebben op de genoemde soorten.

Soort(groep)	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
Gewone dwergvleermuis												
Huismus												

Afbeelding 2.1 | Locatie tijdelijke en permanente voorzieningen huismus en vleermuizen Waardsedijk 137. Ook wordt er een voorziening geplaatst aan de achterzijde, vergelijkbaar met de voorziening aan de voorzijde. In totaal dus 4 inbouwkasten voor vleermuizen (blauw vlakken) en aan beide kanten wordt vogelschroot verplaatst naar de tweede dakpan (paarse lijn). Voor huismus (paarse vlakken) worden tijdelijk twee huismuskasten geplaatst.

- wijziging van de vogelschrootlijn op de afbeelding. Deze moet op de vierde pannenrij geplaatst worden (zie voorschrift 12 ontheffing)